

DOCTORAT EN EDUCACIÓ A LA UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS. RECULL DE LES TESIS DIPOSITADES AL CURS 2021-2022

Albert Cabellos Vidal

RESUM

Quin era el funcionament de les escoles religioses durant la postguerra? Com utilitza l'alumnat el temps d'esplai? Com es gestiona el talent docent? Aquestes són preguntes que poden respondre's amb les tesis del Programa d'Educació dipositades a la UIB al curs 2021-2022. Centrades en un únic context, com és el dels centres educatius, els temes tractats són ben diferents entre si, la qual cosa ens confirma que la recerca en educació és diversa, àmplia i amb múltiples perspectives.

RESUMEN

¿Cuál era el funcionamiento de las escuelas religiosas durante la postguerra? ¿Cómo utiliza el alumnado el tiempo de patio? ¿Cómo se gestiona el talento docente? Estas son preguntas que pueden responderse con las tesis del Programa de Educación, depositadas en la UIB en el curso 2021-2022. Centradas en un único contexto, como es el de los centros educativos, los temas tratados son muy diferenciados entre ellos, lo que nos confirma que la investigación en educación es diversa, amplia y con múltiples perspectivas.

1. INTRODUCCIÓ

A finals de juny del 2022, no s'havia llegit cap tesi doctoral del Programa d'Educació. No obstant això, tres tesis varen ser dipositades a principis d'aquest mes, cosa que significa que havien passat els tràmits requerits per l'Escola de Doctorat de la UIB (EDUIB) i, per tant, les tres tesis eren aptes per a la seva defensa.

Un home i dues dones són qui optaven a obtenir el títol de doctor i doctora per la Universitat de les Illes Balears: Sergi Moll Bagur, Maria Isabel Salas Sánchez i Nathalie Lietchi García. Les investigacions varen ser dirigides per la doctora Francisca Comas Rubí i el doctor Bernat Sureda García, en el cas del treball de Sergi Moll; pels doctors Josep Vidal Conti i Pere Palou Sampol, pel que fa a la tesi de Maria Isabel Salas; i, finalment, pels doctors Jaume Sureda Negre, Miquel Francesc Oliver Trobat i Alberto José Sesé Abad, en el cas de la recerca de Nathalie Lietchi.

Les tres investigacions s'emmarquen dins el context escolar, però des de diferents perspectives. Per una banda, la tesi de Sergi Moll se'n va als anys de la postguerra (1939-1945) i es planteja quins factors eren presents en la cultura escolar i en el funcionament dels centres religiosos privats de l'època. Maria Isabel Salas i Nathalie Lietchi, per la seva part, se centren en el moment actual. La primera es qüestiona com s'utilitza, i amb quina finalitat, el temps d'esplai per part de l'alumnat dels centres educatius. La segona posa l'atenció en la Gestió del Talent Docent (GTD) i en la validació d'un instrument per a poder mesurar com les institucions escolars poden potenciar les competències docents dels i les professionals.

L'educació masculina en els col·legis religiosos de la postguerra (1939-1945).

Sergi Moll Bagur

La tesi de Sergi Moll (2022) té com a objectiu «comprendre la transcendència educativa i social dels col·legis religiosos». Centra l'anàlisi en les escoles de les Illes Balears durant el període de postguerra (1939-1945), atenent no sols la seva perspectiva pedagògica, sinó, des d'una mirada més àmplia, la vessant socialitzadora i empresarial d'aquestes institucions.

A partir del mètode històric, i amb la finalitat de conèixer com es configurava el funcionament de l'escola privada de la postguerra, Moll s'endinsa tant en aquells elements propis dels centres educatius religiosos, com en els factors estructurals de l'època en la qual operaven.

Fent servir la triangulació de fonts històriques diverses, Moll conclou que la institució educativa privada de caire religiós es veia condicionada per un conjunt d'elements que la diferenciaven de manera important de la pública: una cultura escolar pròpia; les sinergies amb la cultura espiritual i corporativa de les congregacions i ordes religiosos; o el context sociopolític d'aquell moment històric. Tots aquests factors afavorien que escola, santuari i empresa es configuressin com a dimensions organitzatives dels centres educatius privats, la qual cosa permetia el manteniment de l'ordre social establert de l'època.

El patio escolar, una oportunitat para incrementar la actividad física y mejorar la convivencia.

Maria Isabel Salas Sánchez

Quant de temps passen els i les joves al pati escolar durant un curs acadèmic? I aquest temps, com s'utilitza?

Maria Isabel Salas (2022) es planteja aquestes i altres preguntes a la seva tesi. La preocupació pel creixent sedentarisme del jovent, condicionat, entre d'altres, per l'ús excessiu de les pantalles, així com els nivells d'obesitat a edats cada vegada més primerenques condueixen a posar l'atenció en aquell temps que pot ser potencialment productiu a nivell físic per l'alumnat i que pot no estar aprofitant-se.

Amb l'objectiu «d'analitzar, orientar i intervenir en diversos factors que estan relacionats amb allò que succeeix en els minuts d'esplai», Salas ofereix alguns aspectes clau que permeten millorar tant la salut com la convivència de l'alumnat més jove.

Les conclusions principals a les quals arriba Salas són que els centres educatius disposen dels elements necessaris per poder millorar la salut del jovent i que les estratègies utilitzades tenen la capacitat de millorar l'activitat física l'hora de l'esplai. Així mateix, les condicions tant d'espai com d'equipament del centre educatiu són fonamentals, i la presència de persones adultes supervidores i una intervenció durant l'esbarjo redueixen els conflictes i milloren la convivència.

Gestión del Talento Docente en España: una herramienta de medición.

Nathalie Lietchi García

El personal docent és, dins la societat, una peça clau per al desenvolupament tant acadèmic com social de l'alumnat. Que els centres educatius sàpiguen gestionar el talent dels i les mestres és fonamental per millorar el seu benestar i, per tant, perquè el seu treball sigui més eficaç.

El treball fet per Nathalie Lietchi (2022) té l'objectiu de «desenvolupar i validar una nova eina psicomètrica sobre la GTD [Gestió del Talent Docent]: el Test per a l'Avaluació de la GTD (TEGTD)».

A partir d'un mostreig intencional, Lietchi compta amb una mostra de 502 centres educatius, els quals divideix, de manera aleatòria, en dues submostres independents per fer diferents proves. Els resultats obtinguts per a la validació de l'instrument mostren que es tracta d'una eina fiable i vàlida.

Lietchi conclou que disposar d'un instrument com el TEGTD permet als centres educatius millorar la GTD, detectar aquells aspectes que no funcionen, millorar-ne el rendiment i, per tant, millorar la satisfacció dels i les professionals i l'acció educativa amb l'alumnat.

2. CLOENDA

A diferència de les tesis llegides el curs passat, i analitzades a l'article de l'*Anuari de l'Educació de les Illes Balears 2021* (Cabellos, 2021), en què el ventall de l'àmbit educatiu era molt obert: educació reglada, educació no formal durant la Guerra Civil, reciclatge formatiu i món laboral o educació familiar; aquest curs 2021-2022, l'atenció se centra en un únic context, el dels centres educatius.

No obstant això, els temes tractats, les perspectives i els plantejaments presentats són molt diferents i permeten observar una vegada més que l'educació té àmplies maneres d'endinsar-s'hi, d'analitzar-se i d'interpretar-se.

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

Cabellos, A. (2021). «Doctorat en Educació a la Universitat de les Illes Balears. Tesis doctorals llegides durant el curs 2020-2021». *Anuari de l'Educació de les Illes Balears (2021)*, 334-344.

Lietchi, N. (2022). *Gestión del Talento Docente en España: una herramienta de medición* [tesi doctoral no publicada]. Universitat de les Illes Balears.

Moll, S. (2022). *L'educació masculina en els col·legis religiosos de la postguerra (1939-1945)* [tesi doctoral no publicada]. Universitat de les Illes Balears.

Salas, M. I. (2022). *El patio escolar, una oportunidad para incrementar la actividad física y mejorar la convivencia* [tesi doctoral no publicada]. Universitat de les Illes Balears.